

Foto Øystein Paulsen

Hummerreservater på skagerrakkysten

Nå er områdevern innført for å gjenoppbygge den norske hummerbestanden, som det har vist seg vanskelig å beskytte ved hjelp av tradisjonelle regulerings tiltak.

AV JAN ATLE KNUSEN

Marine reservater (MPA, Marine Protected Areas) – dvs. sjøområder som er stengt for alle typer fangstaktivitet – er blitt et svært aktuelt tema internasjonalt innen økosystembasert forvaltning og naturvern. Hovedårsaken er at tradisjonell fiskeriforvaltning ikke har klart å forhindre overfiske av en rekke arter verden over, og man har innsett at det kanskje ikke finnes forvaltningsalternativer som er like virksomme.

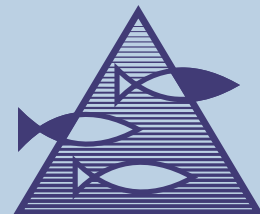
Dagens økosystembaserte forvaltningsregimer velger derfor i økende grad å etablere marine reservater for å beskytte gytebestander og oppvekstområder. Ikke overraskende viser et stort antall vitenskapelige publikasjoner at overfiskede stasjonære bestander gjenoppbygges når slik beskyttelse inntrer, og fisket opphører.

OVERBESKATTET HUMMERBESTAND

I hele etterkrigstiden frem til 1960-tallet var Norge det landet i Nord-Europa som hadde størst fangster av hummer. Inntektene fra hummerfisket var enorme og selve bærebjelken for mange yrkesfiskere på kysten. Fangstene lå mellom 600 og 1000 tonn per år i hele perioden, mot eksempelvis 59 tonn i 2006. Selv om mye av dagens fangster går utenom offentlig statistikk, er det ingen tvil om at hummerbestanden i dag ligger på et historisk lavt nivå. Etter 1970 viser Havforskningsinstituttets uavhengige fangstovervåking på Skagerrakkysten en jevn nedgang helt til et bunnivå i 2000.

Det er liten tvil om at for hard beskatning er hovedårsaken til denne dramatiske nedgangen. Et av spørsmålene både kystfiskere, forskere og fiskeriforvaltning har vært opptatt av i en årrekke, er hvor raskt hummerbestanden vil bygge seg opp i et totalbeskyttet område der ingen form for tradisjonell beskatning tillates.

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
INSTITUTE OF MARINE RESEARCH

Nordnesgaten 50
Postboks 1870 Nordnes
NO-5817 Bergen
Tel.: 55 23 85 00
Faks: 55 23 85 31

www.imr.no

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
AVDELING TROMSØ**

Sykehusveien 23
Postboks 6404
NO-9294 Tromsø
Tlf.: 77 60 97 00
Faks: 77 60 97 01

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN FLØDEVIGEN**

Nye Flødevigveien 20
NO-4817 His
Tlf.: 37 05 90 00
Faks: 37 05 90 01

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN AUSTEVOLL**

NO-5392 Storebø
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 56 18 22 22

**HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
FORSKNINGSSTASJONEN MATRE**

NO-5984 Matredal
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 56 36 75 85

**AVDELING FOR SAMFUNNSKONTAKT
OG KOMMUNIKASJON**

Tlf.: 55 23 85 38
Faks: 55 23 85 55
E-post: informasjonen@imr.no

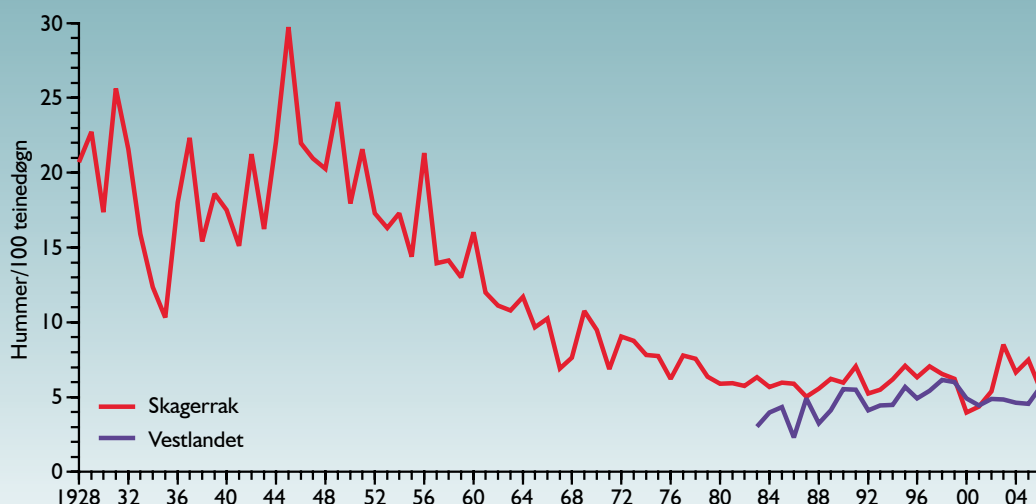
KONTAKTPERSON

Jan Atle Knutsen
37 05 90 28
jan.atle.knutsen@imr.no

FAGGRUPPE

Bunnhabitat og skalldyr

Hummerreservater på Skagerrakkysten

Fangst av hummer per teinedøgn 1928–2006. Rød: Skagerrak, blå: Vestlandet.

FIRE HUMMERRESERVATER PÅ SKAGERRAKKYSTEN

Siden 2002 har Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet samarbeidet om å etablere hummerreservater på Skagerrakkysten. Lokale fiskerlag og lokal forvaltning er blitt rådført for å finne egnede lokaliteter, og flere områder har vært vurdert.

Fiskeri- og kystdepartementet etablerte 19. september 2006 de fire foreslåtte bevaringsområdene for hummer i Hvaler, Nøtterøy-Bolærne, Risør og Flødevigen. Det overordnede formålet med områdevernet

er å styrke hummerbestanden ved å skaffe til veie kunnskap om effekter av marine fredningstiltak. Konkret innebærer det å dokumentere vitenskapelig hvor hurtig en hummerbestand vil bygge seg opp i et totalfredet område. Hvis resultatene er positive, kan det i fremtiden bli aktuelt med flere og større vernede områder.

Opprettelse av marine reservater er et tiltak med stort potensial. Slike områder kan fungere som reservoarar som sprer overskudd av fisk og skalldyr til omkringliggende områder der høsting er tillatt.

Foto: Øystein Paulsen